

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Karla Šimky a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobce: **Ing. J. H.**, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 31, Brno, proti rozhodnutí Finančního ředitelství v Ústí nad Labem ze dne 14. 8. 2012, č. j. 9038/12-1400-506218, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 4. 8. 2014, č. j. 31 Af 42/2013 - 81,

t a k t o :

- I. Žalobci **se neustanovuje** zástupce pro řízení o kasační stížnosti.
- II. Kasační stížnost **se zamítá**.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále „stěžovatel“) podal žalobu, kterou se domáhal krom jiného, aby bylo zrušeno shora uvedené rozhodnutí Finančního ředitelství v Ústí nad Labem. Na výzvu soudu k zaplacení soudního poplatku požádal stěžovatel o osvobození od soudního poplatku a o ustanovení zástupce pro předmětné řízení.

Krajský soud v Hradci Králové usnesením ze dne 6. 3. 2014, č. j. 31 Af 42/2013 - 57, mj. vyslovil, že se stěžovateli osvobození od soudního poplatku nepřiznává a návrh na ustanovení advokáta se zamítá. Kasační stížnost stěžovatele směřující proti výrokům týkajícím se osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 15. 5. 2014, č. j. 4 As 72/2014 - 17, zamítl. Nejvyšší správní soud vyšel z toho, že stěžovatel krajskému soudu zatajil některé informace týkající se majetkových a

výdělkových poměrů. Pokud žádost o osvobození od poplatků nebyla přes výzvu soudu věrohodně doložena, nebylo možno jí vyhovět. A nebylo-li možno vyhovět této žádosti, nelze podle § 35 odst. 8 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), ani vyhovět žádosti o ustanovení advokáta.

Poté Krajský soud v Hradci Králové usnesením ze dne 27. 6. 2014, č. j. 31 Af 42/2013 - 76, opětovně vyzval stěžovatele k zaplacení soudního poplatku, a to ve lhůtě 3 dnů ode dne jeho doručení. Žádostí ze dne 16. 7. 2014 požádal stěžovatel opětovně o přiznání osvobození od soudních poplatků a ustanovení advokáta.

Krajský soud následně pro nezaplacení poplatku usnesením ze dne 4. 8. 2014, č. j. 31 Af 42/2013 - 81, řízení podle § 9 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve spojení s § 47 písm. c) s. ř. s. zastavil. V odůvodnění krajský soud dodal, že o opakované žádosti o osvobození od soudního poplatku a ustanovení zástupce zvláště nerozhodoval, neboť o těchto žádostech již bylo rozhodnuto a rozhodnutí obstálo i před Nejvyšším správním soudem. Zároveň stěžovatel neuváděl, že by se od dané doby jakkoliv změnil poměry rozhodné pro posouzení žádosti.

Stěžovatel napadl vposled uvedené usnesení krajského soudu kasační stížností. V ní uvádí, že se k rozhodnutí nemohl nijak vyjádřit. Má za to, že splnil všechny podmínky potřebné pro osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce. Ustanovení zástupce žádá i pro řízení o kasační stížnosti.

Stěžovatel v kasační stížnosti nepodřadil své námitky zákonným kasačním důvodům ve smyslu § 103 odst. 1 s. ř. s., z textu podání je nicméně patrné, že namítá nezákonnost usnesení ve smyslu § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

V rámci přezkumu naplnění podmínek řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud v tomto případě netrval, s ohledem na specifický charakter napadeného usnesení krajského soudu, na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost ani na povinném zastoupení stěžovatele advokátem. V řízení o kasační stížnosti směřující proti usnesení o nepřiznání osvobození od soudních poplatků, resp. o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku totiž není namístě trvat na splnění těchto dvou propojených podmínek řízení, jak pro řízení týkající se osvobozování od soudních poplatků či následků nezaplacení soudního poplatku konstatoval zdejší soud například v rozsudku ze dne 13. 9. 2007, č. j. 9 As 43/2007 - 77 (rozhodnutí jsou dostupná www.nssoud.cz): „Jakkoliv poplatková povinnost vzniká již podáním kasační stížnosti (ustanovení § 4 odst. 1 písm. d) zákona o soudních poplatcích) a splnění této povinnosti není nutně vázáno až na výzvu soudu, Nejvyšší správní soud již judikoval (rozsudek ze dne 25. 4. 2007, č. j. 9 As 3/2007 - 77, www.nssoud.cz), že povaha rozhodnutí o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku, proti němuž kasační stížnost směřuje, vylučuje, aby v posuzované věci bylo možno nedostatek podmínky uhrazení soudního poplatku považovat za překážku, jež by bránila vydání rozhodnutí, jímž se řízení o kasační stížnosti končí. Za situace, kdy předmětem přezkumu je rozhodnutí, jímž bylo zastaveno řízení pro nezaplacení soudního poplatku, by totiž trvání na podmínce uhrazení poplatku pro kasační řízení vedlo k vlastnímu popření cíle, jenž účastník podáním kasační stížnosti sledoval, a znamenalo by řetězení řešeného problému, které by ve svém důsledku popíralo smysl samotného řízení, jehož předmětem je posouzení zákonnosti rozhodnutí o zastavení předchozího

pokračování

řízení v důsledku nesplnění právé této povinnosti ze strany stěžovatele, tedy povinnosti zaplatit soudní poplatek.“

Přestože však zastoupení advokátem v tomto výjimečném případě z výše uvedených důvodů není podmínkou řízení, byl Nejvyšší správní soud povinen se zabývat žádostí stěžovatele o ustanovení zástupce a hodnotit potřebu zastoupení stěžovatele advokátem v řízení o kasační stížnosti.

Z ustanovení § 35 odst. 8 s. ř. s. vyplývá požadavek splnění dvou zákonných podmínek pro ustanovení zástupce v řízení, a sice nedostatek prostředků navrhovatele, který by odůvodňoval jeho osvobození od soudních poplatků, a dále nezbytnost ustanovení zástupce k ochraně práv navrhovatele.

Ze shora uvedených důvodů zde již Nejvyšší správní soud neposuzoval splnění první z uvedených podmínek. Zabýval se však splněním druhé z nich a dospěl k závěru, že v projednávané věci není nezbytná potřeba zastoupení stěžovatele v kasačním řízení advokátem prokázána. Kasační stížnost má v rámci daných možností požadované náležitosti a stěžovatel v ní srozumitelně (byť stručně) vysvětlil, proč považuje usnesení krajského soudu za nesprávné; je také zřejmé, čeho se stěžovatel domáhá. Ve věci se jedná o právně zcela přehlednou otázku týkající se osobních a majetkových poměrů stěžovatele. Nejvyššímu správnímu soudu nic nebrání, aby o stěžovatelem formulované kasační stížnosti věcně rozhodl. Za této situace tedy Nejvyšší správní soud návrhu stěžovatele na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti nevyhověl.

Kasační stížnost je tak podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná, byť nebyl zaplacen soudní poplatek a stěžovatel není ani zastoupen advokátem. Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že není důvodná.

Podle § 47 písm. c) s. ř. s. bude řízení zastaveno, stanoví-li tak tento nebo zvláštní zákon. Podle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích platí, že nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení (zde: žaloby), odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí; po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví. Podle § 9 odst. 3 téhož zákona soud poplatníka ve výzvě poučí o tom, že řízení zastaví, jestliže poplatek nebude ve stanovené lhůtě zaplacen. V daném případě byl stěžovatel řádně k zaplacení poplatku vyzván, byla mu stanovena lhůta a byl poučen o následcích nesplnění výzvy.

Brojí-li pak stěžovatel proti tomu, že podmínky pro osvobození od soudních poplatků splňuje, je nutno poukázat na to, že o této skutečnosti bylo rozhodováno již v dřívějších řízeních. Závěr o tom, že stěžovatel uvedené podmínky nesplnil, byl předmětem řízení o kasační stížnosti, která byla zamítnuta, jak je uvedeno shora. Na důvody uvedené v citovaném rozhodnutí zdejšího soudu sp. zn. 4 As 72/2014 tak je třeba plně odkázat. Stěžovatel přitom netvrdil ani neprokázal, že by se jeho poměry od té doby jakkoliv změnil.

Stanovenou třídenní lhůtu k zaplacení soudního poplatku nelze označit ani jako extrémně krátkou. Nelze přehlédnout, že k samotnému zastavení řízení krajský soud

přikročil nikoli těsně po jejím uplynutí, ale až o více než měsíc později. Kratší trvání lhůty lze odůvodnit tím, že v dané věci šlo už o opakovanou výzvu k úhradě poplatku. Navíc je třeba upozornit, že lhůty stanovené výzvami jsou lhůtami dodatečnými, neboť splatnost poplatku je dána samotným podáním žaloby dle § 4 odst. 1 písm. a) zákona o soudních poplatcích. Stěžovatel tak měl fakticky bezmála dva roky na to, aby poplatek zaplatil.

Nelze se ztotožnit ani s tím, že by se stěžovatel nemohl v průběhu řízení k věci vyjádřit. Ze spisu plyne, že všechny výzvy byly stěžovateli řádně doručeny a že soud reagoval na procesní podání stěžovatele.

Zdejší soud také zvlášť nerozhodoval o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, neboť neprodleně rozhodl ve věci samé.

Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost stěžovatele jako nedůvodnou ze shora uvedených důvodů zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel v řízení úspěch neměl a žalovanému žádné náklady s tímto řízením nad rámec běžné činnosti nevznikly, takže mu Nejvyšší správní soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. září 2014

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu